

var við aldurðomsstudningin-  
um, hvussu nógv 65-ára gomul  
vóru í Føroyum, hvat tey  
gjördu, hvat tey tjeutu, og  
hvussu nógv amtmaðurin meinti  
komu at fáa ellisrentu fyri so at  
enda við tí: »løvrigt udsættes  
Sagen til næste Aar«. (Sf lög-  
tingst. 1922).

4) at tygum harra Poulsen  
aftur í 1923 vóru við at siga  
viðvíkjandi innvaliturentumálin-  
um:

»Sagen udsættes til næste  
Aar«, og sum eina undanforslu  
fyri ikki at siga »Skalkeskjule«  
at biðja amtið siga tykkum  
(sum til vóru óvitandi)! hvat  
innvaliturentan kom at kosta  
(sf lögtingst. 1923).

5) at tygum, harra Poulsen  
til ellisrentumálið aftur í 1923  
vóru við til at biðja fingið við-  
taka:

»Sagen udsættes til næste  
Aar«, og at biðja amtmannin  
senda sóknarstýrunum tykkara  
álit. (sf lögtingst. 1923).

6) at tygum harra Poulsen  
aftur í 1924 vóru við at fram-  
seta hetta uppskot í innvalit-  
og ellisrentumálinum:

»Sagen udsættes til næste  
Aar« og aftur at biðja amt-  
mannin um ymsar upplýsingar  
til næsta ár (sf lögtingstíðindi  
1924).

7) at tygum aftur í 1925 til  
síðst góvu innvaliturentu- og  
ellisrentumálið upp í tí, at  
tygum vóru við til at seta hesi  
uppskot fram:

»Spørgsmalet om Invalide-  
lovens Ikrafttræden paa Fær-  
øerne udsættes indtil videre\*«.

»Sagen om Udvidelse til Fær-  
øerne af Lov om Aldersrente  
udsættes indtil videre\*«, (sf  
lögtingst. 1925).

8) at hesu mál svóvu inn til  
1927, tá justitsministerið og  
**ikkí sambandið** aftur  
reisti ellisrentu- og innvalit-  
rentumálini, og at tygum, harra  
Johan M. Fr. Poulsen, fólka-  
katingsmaður, aftur nú vóru fús-  
ur at skjóta málini frá tygum  
við alla, f tí at tygum vóru við  
at seta fram hesi uppskot:

»Sagen om Udvidelse af Lov  
om Aldersrente til Færøerne,  
af Lov om Invaliderente **ud-  
sættes indtil videre\*«**,  
(sf lögtingst. 1927) og viðvík-  
jandi innvaliturentuni: »Sagen  
**udsættes indtil videre\*«**.

9) at málini nú svóvu aftur í  
3 ár, inn til javnaðarmannafor-  
maðurin og **ikkí sam-  
bandið** í 1930 reisti málið  
um ellisrentu og setti eitt greitt  
fyri føroysk viðurskifti hóskan-  
di uppskot, sum tygum vóru  
við at fella, meðan tygum,  
herra Poulsen, hetta árið funnu  
tygum upp at siga:

»Sagen oversendes til Kom-  
missionen vedrørende Spørgs-  
malet om Hjælp til gamle  
Fiskere.«

At tygum og tygara menn og  
sjálfstýrið næsta ár, 1931,  
kendu tykkum nú so troystar  
av javnaðarmanna átroðkan,  
at tit noyddust at ganga við til

\*) tánt her.

kvannsvís at seta fram eitt  
pinkultíð ellisrentuuppskot  
(treystaðu tað [við einum deyð-  
dømdum lottari], meðan tit  
feldu javnaðarmannauppskottið,  
ið hevði ongur treytir, men sum  
hevði hegri »satsire til tey  
gomlu, (sf lögtingst. 1931.)

11) at justitsministerið og  
Føroya arbeidarafelag og **ikkí  
sambandið**, tá ið málið var  
felt við lottarimálinum, reistu  
tað aftur, og at sambandið —  
sum Miens segði um seg sjálv-  
an, (sf aðrastaðni í blaðnum)  
— kroystir av valinum, ið hevði  
verið, at enda saman við sjálv-  
stýrinum gekk við til ta lítlu  
ellisrentuna ið nú er, meðan  
tað aftur feldi javnaðarmanna  
ellisrentuuppskot um 600 kr.  
til hjón, 400 kr. til stök.

Viðvíkjandi hvussu ellisrentu-  
málinum er farið síðani 1932,  
biðja vit okkara heiraðu lesar-  
fylgja við í komandi blaðum.

— — —  
Aftaná at hava fingið svart  
uppá hvítt prógvað, hvussu Jo-  
han M. Fr. Poulsen, fólkatings-  
maður og sambandið sum heild  
oll hesi 11 árin frá 1921 hefur  
stríðst móti ellisrentu- og inn-  
valiturentumálinum, má ein-  
hver rættlugsandi lesari siga:  
Nú skilja vit, at »Nationalti-  
dende« hefur sagt satt, tá ið tað  
gav hesi orðini aftur frá okk-  
ara fólkatingsmanni sum hans-  
ara fyrstu orð frá Føroyum:

„Den færøske Mentalitet er  
ikke skabt for Socialisme. Det  
er en Politik, siger vore Fi-  
skere, som bærer Døden i sig,  
leve af Understøttelse i den  
Grad, som de gør i Danmark,  
det kan et Samfund i det  
lange Løb slet ikke holde til,  
saa det vil vi ikke ind paa.

Tað var ikki lagið, at javnað-  
armannablaðið »Social-Demo-  
kraten« harmað helt:

»Den nyvalgte færøske Folke-  
katingsmand, Lærer Johan Pou-  
lsen, er næppe kommet herved,  
før han har følt Trang til at  
vise sit reaktionære Sindelag  
og give Socialdemokratiet et  
Spark.

For at høre om dette grim-  
me Angreb paa en Politik og  
en Ide, hvortil omkring ¾ Mil-  
lion af Danmarks Vælgere slut-  
ter sig, dels af Færinger og i  
særdeleshed af færøske Fiskere  
og Arbejdere, har Socialdemo-  
kraten søgt en Samtale med  
Formanden for Færøernes Fi-  
skerforening, Arbejdsmand og  
Fisker Poul Juul Djurhuus.

Harra Poul Juul Djurhuus  
mótmaeli sjálvandi okkara fólka-  
katingsmanni harðliga.  
Nærri um hetta í næsta  
blaði.

## Eldur í!

Miðvíkudagin kom eldur í á  
vaskirúminum í Sjómanns-  
heiminum. Tvær kvinnur reins-  
aðu eitt teppi har inni. Tær  
nýttu bensin at reinsa tað við,  
og áðrenn tær vardi av kom  
eldur í og stóð tað alt í einum  
loga. Skjótt varð eldurin tó  
sløktur; meiu kvinnurnar vóru  
báðar nakað særðar av eldinum.

## Úrslit av Javnaðarmanna politikkinum:

### Húsabyggingin og lánviðurskiftini - lángrunnurin.

Í einum landi við vanligari  
framgongd roknar man við,  
at um 10 % av flúgvárunum  
liva av byggiarbeiði.

10% er ein stórir partur av  
landsins flúgvárunum. Leggst hes-  
in partur lamin — arbeidsleys-  
ur, merkist tað hart í samfelag-  
inum. Tað er tí av allastórsta  
týðningi, at hildið verður fram  
við byggingini. Eisini út yvir  
tað arbeidsliga hefur bygging-  
arspurningurin almikið at týða.  
Samfelagsliga er tað umráðandi  
at hitt tilkomandi unga liðið  
fær góð húsavíðurskifti.

Sum ollum kunnugt er hús-  
byggingin dottin niður í lítið  
og einki tey seinastu árin. Tað  
hefur tí verið ein brennandi  
spurningur hjá javnaðarmann-  
um at gera byggitilskinið góð.  
Hovuðsatvoldin til húsabygg-  
ingarsteigin hefur verið tey  
ringu lánlíkindini. Í sparikass-  
anum hefur lán kunnað fing-  
ist. Men tey hava verið ov  
smá (25—33 %) og ov stutt-  
freistað.

Fyrsta lakið var so stalt at  
fáa storri og langfreistað byggi-  
lán.

Javnaðarmenn reistu tí av  
nýggjum kreditfelagsspurningin,  
sum á fyrsta sinni var reistur  
av Ólav á Heygum. Teir útar-  
beiddu eitt uppskot á tingi og  
fingu tað viðtikið. Meinbogi  
fyri at fáa kreditfelagsmálið  
íggjgnum fyri Føroyar var, at  
kreditfelagini kravdu statsgaran-  
ti fyri at koma til Føroyar at  
virka.

Árið eftir var spurningurin  
aftur reistur av arbeidsmanna-  
felaginum í Vági eins og av ar-  
beidsmannaorganisationsunum  
yvirhøvur. Við javnaðarmanni  
sum orðførara varð kreditfel-  
agsmálið aftur viðtikið, og viðlík-  
ið varð at søkja um at fáa settar í  
gildi í Føroyum líknandi fyriskip-  
anir, sum teir hava í Danmark  
til frama fyri húsabyggingina.

Hesar viðtøkur og áheitanir  
vórðu so av ministerinum  
beindar í erhvervskommission-  
ina til ummælis.

Embættismenninir fyri mini-  
sterið og hinir limirnir í kom-  
missionini komu ásamt um at  
seta fram uppskot um stovnan  
av tí her í blaðnum fleiri ferð-  
ir viðgjörda statslánsbyggingunni.

Hetta uppskot varð undirtek-  
ið á tingi av ollum uttan vinnu-  
flokksmanninum Chr. Holm Ja-  
cobsen og Jóanes bónda Pat-  
urssyni.

Hvussu var tá hetta uppskot-  
ið? spyrja lesararnir?

Tað er stutt sagt:

Státurin rindar árliga í ein  
byggilángrunn 220.000.

Hesin grunnur verður atgeva  
byggilán upp til 55% av hús-  
vörðinum aftaná, at sparikassin  
hefur lænt 25% av byggikost-  
aðinum.

Maður verður, so stalt at  
kunna fáa til láns inn til 80%  
av byggikostnaðinum.

Grunnsins lán verður bfligt  
og langfreistað, og samráðingar  
eru farnar fram við sparikass-  
an um fyri sín part at ganga  
við til eina avdráttartíð uppá  
minst 30 ár. At Sparikassin  
gongur við til eina lánskipan  
við so langari avdráttartíð er  
vist uttan fyri allan íva.

Javnaðarmenn eru fegnir  
yvir at kunna boða frá hesum  
úrsliti av teirra stremban fyri  
betri líkindum fyri húsabyg-  
gingina í Føroyum.

Javnaðarmannaministerið, ið  
er gingið við til hesa stórfing-  
nu hjálp til húsasmiðir og hitt  
tilkomandi unga liðið, ið skal  
seta búgv, hefur her gjørt eina  
góða gerð, sum Føroyingar  
óivað eru teimum ógvuliga takk-  
samir fyri.

Hvør er tann hugsandi ar-  
beidsmaður og fiskimaður og  
Føroyingur yvirhøvur, sum  
kann fylkjast við teim flokk-  
um, ið eru samanrunnir til  
ein flokk, hvørs oddmenn eru  
somu menn, ið ikki greiddu  
atkvøðu fyri hesum stórmáli,  
hóast teir einki høvdu at seta  
í staðin?

## Sinnissjúkra- húsmálið, ið vinnuflokk- urin sveik.

Vinnuflokkblaðið — nú hefur  
tað tikið navn: fólkafløks-  
blaðið, tí at tess flokkur, so  
vilja menn halda, hefur borið  
seg so negativt at, at veljarar-  
eru komnir at ræðast vinnu-  
flokksnavnið — skrivar eina  
oddagrein um sinnissjúkrahús-  
málið.

Blaðið letist at harmast yvir  
at einki sinnissjúkrahús er komið  
til Føroyar.

Tungt er at hoyra . . . . .  
Hvat hefur vinnuflokkurin og  
Jóanesar Paturssonar menn  
gjørt fyri at fáa eitt sinnissjúkra-  
hús.

Einki! Ikki bert púrt einki  
til bata fyri sinnissjúkra-  
og sjúkrahúsmálið hava teir gjørt;  
men teir hava verið beinleidis  
fmóti hesum málið.

Í finansordninginum, sum  
hefur givið pening til bæði við-  
kan av »Dr. Alexandrines Ho-  
spitale«, og nýtt sjúkrahús á  
Tvøroyri, er eisini jættaður pen-  
ingur til eitt nýtt sinnissjúkra-  
hús í Havn.

Hesum finansordningi vóru  
bæði Patursson og vinnuflokks-  
menninir á tingi fmóti og har-  
við fmóti bygging av einum  
nýggjum sinnissjúkrahús.

Peningurin er tøkur og jätt-  
aður. Men um kríggjð verður  
at tarna byggingini er eingin  
vitandi um, meðan tað er  
skorðað fast, at allir uttan bara

## Sí her

### 40—60 ára gomul

Invalidentulógini fyri Fø-  
royar ásetur m. a., at **invalidi-  
renta** bert verður latin til sjúkra-  
kassalimir.

Fyri at øll skulu kunna vissa  
sær henda rætt, tekur **Sjúkra-  
kassin** fyri Tórshavn og Tórs-  
havnar **uttanbiggja sókn** upp  
sum lim hvønn tann, ið er  
millum 40 og 60 ár, í tíðini 1.  
januar til 30. juni í ár, ið  
leggur fram heilsuvátan og  
annars uppfyllir teir vanligu  
treytirnar fyri at kunna gerast  
limur av einum sjúkrakassa.

Allir vegleiðingar fást við at  
venda sær til skrivstovu sjúkra-  
kassans.

Tórshavn, 3. januar 1940.

Nevndin.

vinnuflokksmenninir og Patur-  
son hava rætt at harmast um,  
at sinnissjúkrahúsið ikki er  
komið. Til tess hava teir for-  
brotið sín rætt, tá ið teir sviku  
sjúkrahúsmálið.

## Tíðindi.

### Kríggið.

Í Káraleni hava Russar strongt  
javnhart á, uttan at støðan er  
broytt nakað.

Í Norðurlandini hava Russar  
síðst í vikuni roynt við hordum  
álopum, men eru har afturíkkir  
við stórum tapi.

Russisk fløgfor hava fleiri  
ferðir í vikuni tveitt bumbur  
niður yvir opnar fluskar býir;  
nakað av friðarfólki er dripið,  
men lítið í mun til ta ógligu  
rúgvu av bumbum, ið niður  
eru tveittar.

Innsamlingin í Norðanland-  
unum til frama fyri Finnland  
hefur verið hesum neyðstaddu  
til góða hjálp. Í Svøríki er so-  
leidis innkomið í peningi yvir  
8 milliónur.

Ensk fløgfor vóru í vikuni  
inni yvir Helgolandsbuktni og  
tveittu niður bumbur yvir  
ymrar týskar verndarstöðir, m. a.  
oynda Sild við hitt dansk—týska  
landamarkið. Leygardagin fór  
hópur av enskum fløgforum inn  
yvir Týskland. Tey komu so  
langt inn yvir landið sum til  
Wien og Praha. Onglendingarnir  
tveittu ikki á hesum sinni  
bumbur niður — einans pappir.  
Bert í av fløgforunum náddi  
ikkí heim aftur.

Týsk fløgfor hava í farnu  
vikuni roynt álop á enskar  
býir, men tey vórðu burtur-  
ríkin, áðrenn teyingu vólt  
nakran skaða.

### Loysnarrflokkin

Hesur stillað lista til lögtings-  
valið í Suðurstreymoy og í  
Sandoy. Í Suðuroy hefur fólka-  
forbundið tveir listar. Tað er  
heldur ikki sørt av ósemju í  
sambandsbólkinum: í Vágum  
eru 2 sambandslistar. — Veljið  
javnaðarmenn á ting! Stemmíð  
uppá lista A!